

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

**Вчена рада Хмельницького
національного університету**

протокол від 30.12.2021 № 10

Голова Вченої ради

Микола СКИБА

**ПОЛОЖЕННЯ
про наукові школи**

Хмельницький, 2021 р.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Дане Положення регламентує порядок створення, атестації та функціонування наукових шкіл у Хмельницькому національному університеті (далі – Університет).

1.2. Положення про наукові школи (далі – Положення) розроблено відповідно до законів України «Про наукову та науково-технічну діяльність» від 26.11.2015 р. № 848-VIII зі змінами та доповненнями, «Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки» від 11.07.2001 р. № 2623-III, Положення про науково-дослідну частину, інших нормативно-правових актів, Статуту Університету, інших внутрішніх нормативно-правових актів Університету.

1.3. У цьому Положенні наведені нижче терміни вживаються у такому значенні:

1.3.1. **наукова школа** – це форма організації колективної наукової праці співробітників науково-дослідної установи, закладу вищої освіти, наукового центру тощо під керівництвом лідера школи, як правило, відомого вченого; характеризується єдиною дослідною програмою, спільністю наукових поглядів і стилю наукової діяльності в конкретній галузі;

1.3.2. **лідер наукової школи** – видатний, авторитетний вчений, який продукує ідеї (нові напрями дослідження), вчений, який може об'єднати навколо себе однодумців; засновник або керівник наукової школи;

1.3.3. **покоління наукової школи** – засновник (перше); послідовники (друге); учні послідовника (третє).

II. ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ

2.1. Наукова школа Хмельницького національного університету – це колектив визнаних українською та світовою науковою громадськістю фахівців, які працюють в структурних підрозділах Університету в одному напрямі досліджень під керівництвом відомого вченого (вчених).

2.2. Наукова школа здійснює науково-дослідницьку діяльність відповідно до чинного законодавства України, постанов Кабінету Міністрів України, нормативних актів МОН України, Статуту Університету, наказів та розпоряджень ректора, перспективних та річних планів роботи, договорів, укладених Університетом зі сторонніми організаціями.

2.3. Наукову школу розвиває колектив дослідників різних поколінь (докторів наук, професорів, викладачів, наукових співробітників, докторантів, аспірантів, студентів) різної наукової кваліфікації та різних вікових груп, які виконують під керівництвом видатних провідних учених розробку актуальних наукових проблем у певній галузі науки або на межі наук.

2.3.1. Ознакою наукової школи є сформований науковий колектив із докторів наук (не менше 3) та кандидатів наук (не менше 5), який виконує науково-дослідницьку роботу за напрямками цієї школи.

2.3.2. Наукову школу очолюють 1-3 визнані фахівці у зазначеній галузі (як правило, доктори наук), під керівництвом яких ведеться підготовка наукових та науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації відповідно до напрямів, затверджених Кабінетом Міністрів України.

2.4. Кількість сформованих наукових шкіл в університеті не обмежується.

III. ЗАВДАННЯ НАУКОВОЇ ШКОЛИ

3.1. У діяльності наукової школи реалізуються такі основні функції:
– отримання наукових знань (дослідження і навчання);

- поширення наукових знань (комунікація);
- підготовка обдарованих вихованців (відтворення).

3.2. Представники наукової школи:

- забезпечують мобільність школи щодо нових наукових фактів та її стійкість в умовах швидкого розвитку світової наукової системи;
- вносять свій особистий вклад у формування наукової школи (публікації, патенти, захисти кандидатських та докторських дисертацій тощо);
- зберігають історію, традиції та розвивають бренд наукової школи;
- залучають до наукової діяльності за напрямками наукової школи студентів, аспірантів, докторантів;
- виступають експертами, опонентами на захисті кандидатських (дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора філософії), докторських дисертацій за науковим напрямом школи;
- беруть участь у роботі спеціалізованих Вчених рад, науково-експертних Рад МОН України, координаційних, проблемних та інших структур;
- виступають з ініціативами щодо прийняття нових нормативних актів, удосконалення діючих положень, які регламентують організацію, порядок та умови виконання наукових досліджень на рівні держави (країни).

3.3. Основними доробками школи вважаються:

- результати фундаментальних та прикладних досліджень у визначеному науковому напрямі;
- наукові публікації (монографії, наукові статті, підручники тощо);
- громадське визнання наукових досягнень представників школи.

IV. КВАЛІФІКАЦІЙНІ ОЗНАКИ НАУКОВОЇ ШКОЛИ

4.1. Наявність колективу дослідників, об'єднаних для виконання досліджень з певного наукового напрямку. Науковий потенціал школи, як правило, це кілька поколінь учених, серед яких нараховується не менше 3 докторів наук, 5 кандидатів наук, а також є молоді вчені (до 35 років), аспіранти (здобувачі), докторанти, студенти.

4.2. Наявність дослідницьких програм з актуальних наукових напрямів.

4.3. Наявність керівника (1-3) дослідницького колективу. Керівник – штатний співробітник Університету, як правило, доктор наук, професор, який підготував 2-3 кандидатів наук, систематично бере участь у наукових конференціях, має публікації у фахових вітчизняних та міжнародних виданнях, що індексуються у провідних науково-метричних базах, провадить активну проектну діяльність в рамках міжнародних і держбюджетних грантових програм.

4.4. Наявність не менше 10 наукових статей у наукометричних базах Web of Science та Scopus, опублікованих за останні 5 років членами дослідницького колективу у фахових виданнях України та у зарубіжних рецензованих виданнях, за науковим напрямом школи.

4.5. Наявність не менше трьох монографій за останні 5 років із зазначеного наукового напрямку авторів наукової школи.

4.6. Наявність не менше 1 докторської та 4 кандидатських дисертацій, підготовлених під керівництвом представників наукової школи.

4.7. Систематичне створення разових спеціалізованих вчених рад для захисту дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії за профілем наукової школи.

4.8. Наявність постійних творчих зв'язків з колегами з інших університетів, академічних інститутів НАН України, провідних закордонних університетів та

дослідницьких інститутів у формі спільних наукових досліджень, публікацій, тощо (виконання державних, регіональних та міжнародних грантових програм).

4.9. Участь представників наукової школи у всеукраїнських та міжнародних наукових виставках (підтвердження – опубліковані тези, дипломи, медалі, грамоти тощо).

V. РЕЄСТРАЦІЯ ТА АТЕСТАЦІЯ НАУКОВОЇ ШКОЛИ

5.1. Висунення дослідницького колективу для його реєстрації як наукової школи виконує вчена рада факультету. Документи згідно з переліком (Додатки 1, 2) подаються на розгляд науково-технічної ради Університету.

5.2. Кожні 5 років до 20 грудня керівник наукової школи подає на розгляд до науково-технічної ради Університету документи згідно з переліком (Додатки 1,2).

5.3. Наукова-технічна рада виконує експертизу матеріалів та подає висновок до Вченої ради Університету.

5.4. Рішення про реєстрацію/атестацію наукової школи приймає Вчена рада Університету.

VI. ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ НАУКОВОЇ ШКОЛИ

6.1. Університет надає всебічну підтримку формуванню і розвитку наукових шкіл. Наукові школи є базою для підготовки кадрів вищої кваліфікації, виконання бюджетних і госпдоговірних робіт в межах наукових програм Університету.

6.2. Університет забезпечує висвітлення діяльності наукових шкіл на офіційному сайті Університету.

6.3. Наукові школи, які згідно рішення науково-технічної ради Університету, мають найкращі показники діяльності, розміщуються на стенді «Наукові школи Хмельницького національного університету». Перелік шкіл, представлених на стенді, оновлюється кожні 5 років за результатами атестації наукових шкіл.

6.4. Наукові школи представляють Університет у міжнародних наукових програмах.

6.5. Від імені представників наукових шкіл формуються заявки на отримання міжнародних наукових грантів, запити на отримання держбюджетного фінансування, створюються лабораторії, науково-дослідні центри, укладаються господарські угоди.

6.6. Дотримання вимог академічної доброчесності представниками наукових шкіл регулюється Положенням про систему забезпечення академічної доброчесності в Хмельницькому національному університеті. Управління процесом дотримання принципів академічної доброчесності у діяльності наукових шкіл здійснює проректор з наукової роботи. Функцію контролю здійснюють відповідні структурні підрозділи, які підпорядковані проректору з наукової роботи.

VII. ЗАКЛЮЧНІ ПОЛОЖЕННЯ

7.1. Положення вводиться в дію з моменту його затвердження Вченою радою Університету.

7.2. Зміни та доповнення до Положення вносяться за умови необхідності та затверджуються у тому ж порядку.

Проректор з НР

Олег СИНЮК

Провідний юрисконсульт

Іван ЮРЧАК

КВАЛІФІКАЦІЙНА КАРТА НАУКОВОЇ ШКОЛИ

(заповнюється станом на дату атестації/ подачі заявки про реєстрацію, враховуючи досягнення наукової школи за останні п'ять років)

1. Назва наукової школи.
2. Галузь знань за державним переліком науково-технічної інформації.
3. Загальні відомості про школу:
 - 3.1. Засновник (П.І.Б., науковий ступінь, вчене звання, почесні звання).
 - 3.2. Науковий(і) керівник(и) (П.І.Б., науковий ступінь, вчене звання, почесні звання, місце роботи і посада одного-двох керівників).
 - 3.3. Кількісний склад наукової школи (осіб).
 - 3.4. Кваліфікаційний склад наукової школи (осіб):
 - академіків, член-кореспондентів Академії наук (державного статусу);
 - докторів наук;
 - кандидатів наук (докторів філософії).
 - 3.5. Кількість докторантів, аспірантів, здобувачів, магістрів, студентів.
4. Наукові досягнення наукової школи:
 - 4.1. Теми науково-дослідних робіт, що виконувались (виконуються) за рахунок загального та спеціального фондів держбюджету, міжнародних і вітчизняних фондів, грантів, підприємств, організацій і установ (науковий керівник, номер держреєстрації або дата і номер документа (листа, угоди тощо), що підтверджує виконання роботи, терміни виконання).
 - 4.2. Заявки на участь у міжнародних та (або) вітчизняних освітніх, наукових, стипендіальних проектах і програмах (П.І.Б., назва конкурсу (програми), дата і номер заявки (супроводжуючого листа), рік подання).
 - 4.3. Підготовка докторів і кандидатів наук (докторів філософії) (П.І.Б. наукового керівника, П.І.Б. здобувача, рік захисту).
 - 4.4. Найвагоміші наукові публікації (монографії, підручники, статті, що входять до міжнародних наукометричних баз даних (Scopus, Web of Science, Scopus) – *вказати 10 найменувань*).
 - 4.5. Об'єкти інтелектуальної власності, ліцензії (за наявності).
 - 4.6. Членство представників наукової школи у редакційних колегіях провідних наукових видань (П.І.Б., назва видання).
 - 4.7. Участь у наукових заходах міжнародного рівня (П.І.Б., назва заходу) – *вказати 5 заходів*.
 - 4.8. Участь у роботі експертних, координаційних рад МОН України та інших органів державної влади, членство у спеціалізованих вчених рада тощо.
 - 4.9. Участь в організації і проведенні міжнародних та всеукраїнських наукових заходів, ініційованих науковою школою (назва заходу, дата проведення, програма тощо) – *вказати 3 заходи*.
 - 4.10. Кількість доповідей на наукових конференціях різного рівня.
 - 4.11. Підготовка переможців студентських наукових конкурсів та олімпіад на регіональному, всеукраїнському, міжнародному рівнях (П.І.Б. наукового керівника, П.І.Б. студента, назва конкурсу (олімпіади), зайняте місце (I, II, III) – *вказати 3 перемоги*).
 - 4.12. Угоди про наукове співробітництво із зарубіжними та (або) вітчизняними науковими організаціями, закладами вищої освіти, підприємствами, організаціями та установами (дата і номер угоди, термін дії) – *вказати 3 договори*.
 - 4.13. Громадське визнання досягнень представників наукової школи: почесні звання, стипендії, премії, інші відзнаки міжнародного, всеукраїнського та регіонального рівнів (П.І.Б., вид відзнаки, рік визнання) – *вказати 2-3 відзнаки*.

Керівник наукової школи _____ П.І.Б.

(підпис)

Дата

ВІДОМОСТІ ПРО КОЛЕКТИВ НАУКОВОЇ ШКОЛИ

№ п/п	ПІБ	Дата народження	Науковий ступінь, вчене звання	Місце роботи, посада, статус (аспірант, докторант, студент), рік навчання	Загальна кількість публікацій
1	2	3	4	5	6

Керівник наукової школи _____ П.І.Б.
(підпис)

Дата